

Der skal også investeres i indsats til voksne med udsathed og funktionsnedsættelser

Der er et stort fokus på, at det kan betale sig at investere i en tidlig og sammenhængende social indsats i forhold til udsatte børn, unge, voksne og familier. Og der er mange aktiviteter i gang. Kommuner, statslige myndigheder, forskningsinstitutioner og forskellige andre parter arbejder på flere fronter på at videreudvikle dette arbejde. Scandia-modellen og en socioøkonomisk investeringsmodel (SØM) er eksempler på modeller, som skal forbedre muligheden for at tænke sociale indsatser og økonomi sammen.

Det, der karakteriserer en social indsats med investeringspotentiale, er: Den har borgeren i centrum, er tidlig, er tværfaglig / tværprofessionel, er intensiv og der er tæt opfølgning på indsatsens resultater.

Det, en social indsats med investeringspotentiale forudsætter, er: Grunddig viden om borgens behov, viden om indsatser med effekt, et højeste antal sager per sagsbehandler, der giver optimale muligheder for at få med kvalitet i sagsbehandlingen, og en organisering på tværs af forvaltninger og lovkomplekser med medarbejderne, der har handle- og beslutningskraft i samarbejdet.

En social indsats med investeringspotentiale er stærkest repræsenteret på børn og ungeområdet. Men der er også iværksat flere indsatser, hvor der er fokus på investeringsmuligheden i indsatser for voksne med funktionsnedsættelser og sociale problemer.

Der er gode grunde til at investere i en tidlig og sammenhængende indsats for voksne med sociale problemer og funktionsnedsættelser:

Det giver et stort og langsigtet økonomisk afkast at lave en sådan indsats. En god indsats kan forebygge 'udenforskab' og kan i bedste fald sikre rehabilitering til et liv med selvforsørgelse og uden sociale problemer. En indsats kan også behandle og forebygge, at problemerne vokser sig større. Dermed kan man forbygge forværring og fx, at der kommer børnesager i en familie.

Der er allerede kommuner, som arbejder med en tidlig og sammenhængende indsats med et investeringsperspektiv, og som har dokumenterede resultater både i forhold til borgernes udvikling og samfundsmæssige gevinster. Det gælder kommuner, der har taget hjemløsestrategien til sig, det gælder misbrugsbehandling, det gælder en sammenhængende ungeindsats, og det gælder indsatser overfor psykisk syge borgere.

Det er økonomisk bæredygtigt og en klog prioritering at vide mere om den rette sociale indsats på voksenområdet. En bedre udredning af borgerens funktionsniveau, udarbejdelse af målbare indsatsmål, hyppigere opfølgning på indsatsen gør, at myndigheden får et bedre kendskab til borgerens udfordringer og dermed kan iværksætte og løbende tilpasse indsatsen. Indsatsen må hvile på et tæt samarbejde med leverandørerne, så det kan sikres, at indsatsen altid svarer til borgerens behov, og så man kan arbejde på at et mål om, at borgeren på sigt skal klare sig med mindst mulig støtte.

Der er andre gevinster i forhold til mennesker med varige funktionsnedsettelse. Ved at designe en individuel støtte til mennesker, for hvem et liv uden en kommunal indsats ikke er realistisk, kan en investering i bedre udredning, mere håndholdt indsats og hyppigere opfølgning give flere gevinster. Det kan sikre, at borgernes tilstand ikke forværres, fordi der er en bedre kvalitet i indsatsen, og fordi den individuelle tilretning giver en bedre livsværdi for den enkelte. Det kan også åbne for, at man kan arbejde med alternative og mindre udgiftstunge tiltag, fx ved inklusion på arbejdsmarkedet og i lokalsamfundet, og ved at bruge frivillige og kulturelle tilbud. Endelig kan en afledt effekt af en sådan investering være større borgertilfredshed og færre klager.

Eksempel: U-turn er et vendepunkt for mange unge misbrugere i København

U-turn er et behandlingstilbud til unge misbrugere. Behandlingen er helhedsorienteret med fokus på sociale problemer som fx forsørgelse, netværk, helbred, bolig, familieforhold, skoleforhold, beskæftigelse og kriminalitet. Tilbuddet indebærer en åben, anonym rådgivning og længerevarende forløb, hvor de unge kan få hjælp til at løse deres udfordringer. Det overordnede formål med U-turn-modellen er, at de unge hjælpes til at holde sig fra eller reducere deres misbrug af rusmidler, at de unge skal have muligheder for et almindeligt liv med regelmæssig skolegang eller arbejde, socialt netværk og øgede fritidsaktiviteter. Behandlingen skal føre til en generel normalisering af den unges liv, baseret på livsmuligheder, selvforsørgelse samt et minimum af sociale problemer. U-turn har også tilbud til forældre, andre pårørende og fagfolk.

U-turn er udviklet og anvendes i Københavns kommune, men har været afprøvet og afprøves fortsat i en række andre kommuner. Tilbuddet og metoden er en del af socialstyrelsen program for udvikling af virksomme metoder. Endvidere har U-turn været afprøvet i forhold til Skandia-modellen, som beregner de økonomiske effekter af sociale indsatser.

Evalueringer har vist, at der på flere parametre er god effekt af den intensive behandling i U-turn. Foruden en betydelig reduktion af misbrug, så kan man også se en effekt i forhold til den skole- og uddannelsesmæssige tilknytning, netværk og kriminalitet. 79 % af de unge i København, der har gennemført et forløb

i U-turn, er enten i uddannelse eller beskæftigelse, og trefjerdedel har enten stoppet eller reduceret deres misbrug.

De samfundsøkonomiske beregninger af U-turn viser gode resultater. Det er beregnet, at den økonomiske gevinst efter 6 år for en investering i 24 unges forløb (i alt 4,3 mio. kr.) vil give et overskud på 2 mio. kr, hvis en tredjedel vender deres liv og får mindre misbrug, deltager i uddannelse, er mindre kriminelle osv. Det samfundsøkonomiske overskud vil være 5 mio. kr. hvis det lykkes for halvdelen af de deltagende unge.

Eksempel: I Holstebro har et større fokus på indsatsen for udsatte borgere givet bedre kvalitet og økonomisk plus på bundlinjen

I Holstebro kommune har der gennem flere år været et ønske om at sikre bedre kvalitet for borgere med støtte efter Servicelovens bestemmelser. Kommunen har været udfordret af, at antallet af borgere med behov for omfattende hjælp var stigende, og at der generelt var øgede udgifter på området.

I Holstebro var der et ønske om, at 'flowet' af borgere i midlertidige tilbud blev større. Hvor borgerne tidligere kunne bo i midlertidige tilbud i årevis, italesatte man nu allerede ved indflytning, at borgerne skulle arbejde hen imod et mindre indgribende tilbud. Der var ønske om at sætte tidligere ind og forbygge nogle af de særligt dyre enkeltsager og at bremse eller reducere væksten i tilgang af borgere til længerevarende botilbud. Man ønskede også at udvikle tilbud til borgere i kommunen, som kunne fremme selvhjulpethed og støtte relationer borgerne imellem. Der kom fokus på, at hjælpe borgerne længst muligt i eget hjem.

I 2010 ansatte Holstebro Kommune 2 konsulenter, som fik til opgave at sikre, at borgere i eksterne tilbud fik samme indsats/serviceniveau som borgere i interne tilbud. I 2014 blev de 2 konsulentstillinger konverteret til socialrådgiverstillinger, og opgaven blev fordelt på alle ansatte i afdelingen. Holstebro Kommune traf beslutning om, at man fremadrettet ville tænke og handle anderledes – herunder lave en investering på området. Sagsarbejdet blev styrket og man ansatte ekstra socialrådgivere som muliggjorde en nedsættelse af antallet af sager pr. rådgiver så man fulgte Dansk Socialrådgiverforenings vejledende sagstal¹.

Alle Socialrådgivere blev opkvalificeret med et diplommodul i kommunikation og forhandling, og de modtog undervisning i VUM (Voksenudredningsmetoden) og udarbejdelse af § 141-handleplanen. Dette medførte en skarpere socialfaglig udredning og øget fokus på målbare indsatsmål i § 141-handleplanen. Man fik ydermere et skærpet fokus på de borgere, som kom på Forsorghjem. Der

¹ Dansk Socialrådgiverforenings vejledende sagstal kan ses på www.socialraadgiverne.dk/sagstal

iværksattes også en hurtig og tæt opfølgning, og der blev udarbejdet §141-handleplaner med fokus på, at få borgeren kom i egen bolig hurtigst muligt.

Investeringen betød en ændret tilgang til borgerne. Der blev iværksat en række tiltag med det formål, at borgerne blev mødt af en tidligere, mere individuelt skræddersyet og bedre koordineret indsats. Med fokus på borgerens udvikling på kort og lang sigt. Handleplaner med konkrete indsatsmål til alle og tæt opfølgning på borgerens udvikling og trivsel var nogle af de iværksatte tiltag. Andre var et tæt samarbejde med leverandører og jobcentret om beskæftigelsesindsatsen. I Holstebro er der et meget tæt samarbejde mellem leverandører af indsatsen, UU-vejledningen, Jobcentret, Visitationen, pårørende mv. Der er hyppig kontakt, der er fælles temadage/kursusforløb mm., for at højne det tværfaglige samarbejde til gavn for borgeren. Alle borgere har fået en handleplan med konkrete indsatsmål, som der arbejdes efter, og målene vurderes og reguleres ofte i samarbejde med borgeren. For nogle borgere sker der en vurdering af indsatsen fire gange årligt.

Investeringsdagsordenen har allerede vist flotte resultater i Holstebro. Færre borgere er i midlertidige tilbud. Støtten til borgerne har fået mere kvalitet og perspektiv, og socialrådgiverne oplever, at fagligheden er øget.

Økonomisk har investeringen givet kommunen i nettobesparelse på 4-5 mio. årligt